

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.2.47>

SĘDZIA ŚLED CZY JAKO GWARANT ZABEZPIECZENIA PRAW UCZESTNIKÓW POSTĘPOWANIA KARNEGO PRZY WYBORZE ŚRODKA ZAPOBIEGAWCZEGO W FORMIE KAUCJI

Katerina Shiroka

*aspirant Państwowej Szkoły Wyższej „Podkarpacki Narodowy Uniwersytet
imienia Wasyla Stefanyka” (Iwano-Frankiwsk, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0001-7110-7244

e-mail: kateryna_shyroka@ukr.net

Adnotacja. Artykuł bada problematykę praktyk egzekucyjnych w aspekcie egzekwowania praw i wolności człowieka na etapie postępowania przygotowawczego przy wyborze środka zapobiegawczego w formie kaucji. Ustalono główny cel realizacji uprawnień przez sędziego śledczego przy rozpatrywaniu wniosku o wybór środka zapobiegawczego w formie kaucji. Zidentyfikowano czynniki przyczyniające się do zapewnienia takich praw. Określono przedmiot gwarancji, kryteria procesowe, które są brane pod uwagę przy wyborze środka zapobiegawczego w postaci kaucji. Na podstawie analizy postępowania egzekucyjnego wyodrębniono okoliczności, które stały się podstawą do uchylenia orzeczenia sędziego śledczego pierwszej instancji i orzeczenia nowego. Wskazano kwestie ustalania wysokości kaucji przy wyborze środka zapobiegawczego oraz określono kryteria ustalania wysokości kaucji.

Słowa kluczowe: sąd, izba sądowa, rozprawa, sąd apelacyjny, region, kaucja.

INVESTIGATING JUDGE AS GUARANTEE OF ENSURING THE RIGHTS OF PARTICIPANTS IN CRIMINAL PROCEEDINGS WHEN CHOOSING A PRECAUTIONARY MEASURE IN THE FORM OF A SECURITY

Katerina Shiroka

*Postgraduate Student of the State Higher Educational Institution
“Vasyl Stefanyk Precarpathian National University” (Ivano-Frankivsk, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0001-7110-7244

e-mail: kateryna_shyroka@ukr.net

Abstract. The article examines the problems of law enforcement practice in terms of ensuring human rights and freedoms at the stage of pre-trial investigation when choosing a measure of restraint in the form of bail. The main purpose of exercising the powers of the investigating judge when considering a request to choose a measure of restraint in the form of bail is determined. The factors that contribute to the provision of such rights are outlined. The object of guarantees, procedural criteria which are considered at a choice of a precautionary measure in the form of a pledge are defined. Based on the analysis of law enforcement practices, the circumstances that became the basis for revoking the decision of the investigating judge of the first instance and the decision of the new one are singled out. The issue of determining the amount of collateral when choosing a measure of restraint is outlined and the criteria for determining the amount of collateral are defined.

Key words: court, court chamber, consideration, appellate court, region, bail.

СЛІДЧИЙ СУДДЯ ЯК ГАРАНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПІД ЧАС ОБРАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИГЛЯДІ ЗАСТАВИ

Катерина Широка

*аспірант Державного вищого навчального закладу
«Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника» (Івано-Франківськ, Україна)*

ORCID ID: 0000-0001-7110-7244

e-mail: kateryna_shyroka@ukr.net

Анотація. У статті досліджуються проблеми правозастосовної практики в аспекті забезпечення прав і свобод людини на стадії досудового розслідування під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави. Визначено основну мету реалізації повноважень слідчим суддею під час розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді застави. Окреслено чинники, які сприяють забезпеченню таких прав. Визначено об'єкт гарантій, процесуальні критерії, які враховуються під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави. На основі аналізу правозастосовної практики виокремлено обставини, які стали підставою для скасування ухвали слідчого судді першої інстанції та постановлення нової. Окреслено питання визначення розміру застави під час обрання запобіжного заходу та визначено критерії для визначення розміру застави.

Ключові слова: суд, судова палата, розгляд, апеляційний суд, регіон, застава.

Актуальність теми. У кримінальному судочинстві України передбачено низку гарантій особи, які забезпечують дотримання прав та міжнародних стандартів під час застосування запобіжного заходу у вигляді застави. Однак недостатня наукова розробленість зазначеного питання та неврегульованість його в КПК України зумовлює виникнення проблем правозастосовної практики. Лише окремі питання зазначених гарантій висвітлені фахівцями з конституційного, кримінального, кримінального процесуального, міжнародного права, теорії держави і права тощо.

Стан дослідження. Так, окремі проблемні питання забезпечення прав учасників кримінального провадження під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави досліджували Ю.П. Аленін, О.А. Банчук, І.В. Басиста, О.В. Грінченко, Ю.М. Грошевий, М.В. Даньшин, В.С. Зеленецький, О.В. Капліна, О.Б. Комарницька, М.М. Михеєнко, В.В. Назаров, В.Т. Строгович, О.Ю. Татаров, А.Р. Тумаянц, В.Г. Уваров, Л.Д. Удалова, В.І. Фаринник, М.С. Цуцкірідзе, С.С. Чернявський, О.Г. Яновська та інші. Їхні наукові доробки стали теоретичною основою дослідження та стали підґрунтям для пошуку шляхів вирішення актуальних на сьогодні проблем правозастосовної практики.

Виклад основного матеріалу. Аналіз теоретичних напрацювань свідчить про відсутність однакового підходу до виокремлення обставин, які враховуються слідчими суддями під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави. Аналіз правозастосовної практики свідчить, що слідчі судді при реалізації своїх повноважень враховують не однакові обставини, що призводить до різного застосування норм права, практики ЄСПЛ та національного законодавства. З огляду на зазначене метою дослідження зазначеного підрозділу є визначення обставин, які необхідно враховувати під час обрання відповідного запобіжного заходу у вигляді застави.

Слідчий суддя є грантом забезпечення законності та обґрунтованості обмеження конституційних прав і свобод людини на стадії досудового розслідування в кримінальному провадженні, до компетенції якого, серед іншого, належить прийняття рішення про застосування запобіжних заходів, в тому числі застави. В.Я. Горбачевський зазначає, що основним призначенням слідчого судді є здійснення судового захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному процесі, та забезпечення законності провадження на стадії досудового розслідування (Горбачевський, 2015: 131). Тобто саме слідчий суддя, здійснюючи судовий контроль, є своєрідним грантом забезпечення прав і свобод людини на стадії досудового розслідування в цілому та під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави, зокрема.

В.М. Трофименко та А.Р. Тумаянц вказують, що судовий контроль на стадії досудового розслідування носить гарантійний правоохоронний характер як стосовно людини, громадянина, так і щодо правосуддя у кримінальних справах, оскільки він покликаний не допустити незаконного обмеження конституційних прав учасників кримінально-процесуальної діяльності, а у разі необхідності – швидко й ефективно відновити порушені права (Трофименко, Тумаянц, 2004: 202). Зокрема, основна мета реалізації повноважень слідчим суддею полягає у забезпеченні, з одного боку, прав підозрюваного, а з іншого – забезпечення інтересів правосуддя. М.Г. Шавкун вважає, що слідчим суддею встановлюється законність та обґрунтованість застосування норм кримінального процесуального законодавства щодо конкретного випадку обрання запобіжного заходу, враховуючи можливі негативні наслідки його застосування, виконуючи при цьому вимоги законодавства (Шавкун, 2010: 13).

На нашу думку, роль слідчого судді під час обрання запобіжного заходу, в тому числі застави, полягає в дотриманні прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні та забезпеченні обмеження таких прав лише в тому обсязі, який визначений КПК України.

Разом із тим для кращого розуміння ролі слідчого судді під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави необхідно визначити чинники, які сприяють забезпеченню таких прав. Зокрема, Т.М. Заворотченко зазначає, що гарантування виступає найважливішим чинником реального забезпечення прав і свобод особи поряд з їх визнанням, дотриманням і повагою. Воно здійснюється за допомогою специфічних засобів – гарантій, що надають всім елементам правового статусу особи реального змісту, завдяки яким стає можливим безперешкодне здійснення прав і свобод, їх охорона від можливих протиправних посягань і захист від незаконних порушень (Заворотченко, 2000: 68). Виходячи з вказаного, слідчий суддя виступає механізмом забезпечення законності при прийнятті рішення під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави.

З огляду на це стає актуальним забезпечення неупередженості та незалежності слідчого судді під час прийняття рішення під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави. Як вірно зазначає В.О. Попелюшко у своїх дослідженнях, саме законність і справедливість вирішення зазначеного питання залежить від незалежності слідчого судді, суду (Попелюшко, 2012: 6). Незалежність та неупередженість, а також інші засоби охорони прав громадян і організацій, способи їх реалізації у своїй сукупності утворюють систему гарантій.

За своєю сутністю гарантії є системою умов, що забезпечують задоволення інтересів людини. Їхньою основною функцією є виконання зобов'язань державою та іншими суб'єктами у сфері реалізації прав особистості (Заворотченко, 2000: 70). В аспекті забезпечення прав учасників кримінального провадження під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави слідчий суддя забезпечує права та виконання зобов'язань підозрюваної особи, щодо якої застосовується запобіжний захід, які виникають з набуттям статусу підозрюваної особи. При цьому об'єктом гарантій забезпечення прав учасників кримінального провадження під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави виступають суспільні відносини, які виникають між стороною захисту та стороною обвинувачення у зв'язку з набуттям статусу підозрюваного.

На думку В.В. Мульченко, слідчі судді при вирішенні питання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження у кожному випадку розгляду відповідних клопотань зобов'язані:

- сумлінно і принципово здійснювати повноваження із судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні під час досудового розслідування, діяти в межах і відповідно до вимог закону;
- перевіряти наявність об'єктивної необхідності та виправданість такого втручання у права і свободи особи, з'ясувати можливість досягнення мети, на яку посилається автор клопотання, без застосування цих заходів;
- зважати, що незалежно від визначеного процесуальним законом суб'єкта ініціювання застосування заходів забезпечення обов'язок довести наявність трьох необхідних складових частин для їх застосування (ч. 3 ст. 132 КПК) покладається на слідчого та/або прокурора;
- враховувати, що докази на підтвердження обставин, викладених у клопотанні про застосування заходів забезпечення, подаються особою, яка заявляє таке клопотання;
- пам'ятати, що суддя, який брав участь у кримінальному провадженні під час досудового розслідування, не має права брати участь у цьому ж провадженні в суді як першої, так і апеляційної та касаційної інстанції, а також при перегляді судових рішень Верховним Судом України або за нововиявленими обставинами. (Мульченко, 2013: 77–78).

На нашу думку, такі критерії належать більше до етичності здійснення судового контролю, ніж до процесуальних аспектів, які оцінюються слідчим суддею під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави. Критеріям необхідно надати процесуальної форми та змісту, що допоможе в правозастосовній практиці слідчим суддям під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави. Такими критеріями можуть бути законність, обґрунтованість, вмотивованість, справедливість. Як вірно зазначає Ю.М. Грошевий, О.Г. Шило, справедливість процесуального рішення тісно пов'язана з його обґрунтованістю та вмотивованістю, проте вона має самостійне значення, адже значною мірою визначається моральною атмосферою, в якій здійснюється кримінальна процесуальна діяльність, моральною свідомістю її уповноважених суб'єктів, врахуванням моральних підстав прийняття такого рішення (Грошевий, Шило, 2013: 226).

Для визначення обставин, які необхідно враховувати під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави, нами було здійснено аналіз рішень з Єдиного реєстру судових рішень. Так, для пошуку використовувались такі критерії: форма судочинства – кримінальні, категорія справи: кримінальні справи (з 01.01.2019) – провадження за поданням правоохоронних органів, застосування запобіжних заходів, застава, інстанція перша та апеляційна, форма судового рішення ухвала. За відповідним пошуковим запитом знайдено 914 ухвали суддів судової палати з розгляду кримінальних справ апеляційних судів всіх регіонів України, які будуть вивчатися у зазначеному дослідженні. Крім того, досліджувались 2204 ухвали слідчих суддів першої інстанції по всіх регіонах України.

Так, аналіз правозастосовної практики свідчить, що слідчими суддями розглянуто 47% клопотань про обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту та обрано запобіжний захід заставу як альтернативний, з огляду на те, що слідчим та прокурором не доведено в ході розгляду клопотання наявність підстав для застосування щодо особи запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. У 22% досліджуваних ухвал стороною обвинувачення не обґрунтовано існування ризиків, передбачених ст. 177 КПК України, з урахуванням чого слідчі судді засовували щодо підозрюваного більш м'які, ніж тримання під вартою, запобіжні заходи.

У 21% досліджуваних рішень слідчі судді розглядали клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді застави. При цьому у 8% випадків до підозрюваного було застосовано інший? більш м'який запобіжний захід.

У ході аналізу правозастосовної практики, а саме ухвал суддів судової палати з розгляду кримінальних справ апеляційних судів всіх регіонів України, нами було виокремлено обставини, які стали підставою для скасування ухвали слідчого судді першої інстанції та постановлення нової. Такий аналіз, на нашу думку, допоможе виокремити коло актуальних на сьогодні питань правозастосовної практики при реалізації повноважень слідчими суддями як гарантими забезпечення прав учасників кримінального провадження під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави.

Так, встановлено такі обставини, які стали підставою для скасування ухвали слідчого судді першої інстанції та постановлення нової:

1) ухвала слідчого судді винесена без урахування всіх фактичних обставин справи, оскільки прокурором в судовому засіданні не доведено обставини для обрання найбільш суворого запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою з метою запобігання ризикам, зазначеним у клопотанні, крім того, під час розгляду клопотання не враховано обставин, які характеризують особу підозрюваного, міцність соціальних зв'язків, помірність розміру застави (Ухвала Вінницького апеляційного суду, 2021);

2) слідчий суддя визначив розмір застави, який є завідомо непомірний для підозрюваного (Ухвала апеляційного суду Івано-Франківської області, 2021);

3) не враховано тяжкість покарання (Ухвала апеляційного суду Івано-Франківської області, 2019);

4) у ході розгляду клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу підозрюваному слідчий суддя не виконав вимог ч. 5 ст. 182 КПК України, не навів доказів на підтвердження виключності випадку, не навів підстав для визначення застави у розмірі, що перевищує вісімдесят розмірів

прожиткового мінімуму для працездатних осіб (Ухвала апеляційного суду Івано-Франківської області, 2019);

5) у порушенні ст. 182 КПК України визначено розмір застави в гривневому еквіваленті, однак не вказано кількість прожиткових мінімумів;

6) не доведено наявності всіх обставин, передбачених частиною першою статті 194 КПК України;

7) не враховано розмір завданої майнової шкоди і що визначений розмір застави значно перевищує її;

8) слідчий суддя не врахував вимоги ч. 4 ст. 182 КПК України, відповідно до якої розмір застави визначається слідчим суддею, судом з урахуванням обставин кримінального правопорушення, майнового та сімейного стану підозрюваного, обвинуваченого, інших даних про його особу та ризиків, передбачених ст. 177 цього Кодексу, визначивши розмір застави непомірним для підозрюваного, обвинуваченого;

9) під час визначення підозрюваному застави слідчий суддя не встановив наявності в підозрюваного такої кількості майна, яке б давало йому можливість внести визначену заставу і вона б не була для підозрюваного непомірною.

Під час обрання запобіжного заходу у вигляді застави слідчий суддя враховує особу підозрюваного та її процесуальну поведінку. Так, для прикладу, в рішенні слідчого судді Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області було враховано особу підозрюваної та її процесуальну поведінку та на основі цього прийнято рішення про те, що застава, визначена у п. 2 ч. 5 ст. 182 КПК України, не здатна забезпечити виконання підозрюваною процесуальних обов'язків та запобігти наявним ризикам, а тому визначено підозрюваній заставу в розмірі, який перевищує ці межі (Ухвала слідчого судді Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області, 2019).

Звертає на себе увагу той факт, що слідчі судді часто визначають суму застави в гривнях, в той час як вона має визначатись у прожиткових мінімумах доходів громадян, що стає непоодиноким підставою для скасування рішення слідчого судді першої інстанції та постановлення нового рішення апеляційним судом.

Щодо визначення прожиткового мінімуму доходів громадян слід зазначити, що чинним кримінальним процесуальним законодавством не визначено поняття прожиткового мінімуму для працездатних осіб, а також який період або дата береться за розрахунок цієї суми. Однак пунктом 16 ч. 1 ст. 3 КПК України визначено поняття мінімальної заробітної плати та вказано, що це грошова сума, що дорівнює місячному розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, в якому приймається процесуальне рішення або здійснюється процесуальна дія (Ухвала Одеського апеляційного суду, 2019). У зв'язку із чим у правозастосовній практиці застосовується аналогія закону щодо визначення розміру одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року відповідно до загальних положень КПК України та, у зв'язку з тим, що розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб на кожний рік встановлюється Законом України «Про Державний бюджет України», то відповідно до нього встановлено прожитковий мінімум на одну працездатну особу в розрахунок на місяць у розмірі з 1 січня року, в якому приймається процесуальне рішення або здійснюється процесуальна дія.

Розмір застави здатний стримувати можливу протиправну поведінку підозрюваного під загрозою звернення застави в дохід держави та забезпечити виконання покладених на підозрюваного процесуальних обов'язків, у випадку її внесення (Ухвала Одеського апеляційного суду, 2019). При цьому слід зауважити, що слідчий суддя на даному етапі провадження не вправі вирішувати ті питання, які повинен вирішувати суд під час розгляду кримінального провадження по суті, зокрема оцінювати докази з точки зору їх достатності та допустимості для визнання особи винуватою чи невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення. Слідчий суддя на підставі розумної оцінки сукупності отриманих доказів повинен визначити лише, чи є причетність особи до вчинення кримінального правопорушення вірогідною та достатньою для застосування щодо особи обмежувальних заходів (Ухвала Одеського апеляційного суду, 2019).

Таким чином, слідчі судді по-різному оцінюють обставини, які підлягають оцінці та допускають порушення, пов'язані з визначенням суми застави, що включає неправильне визначення розміру застави, а також не враховують майновий стан підозрюваного при її обранні, що створює умови несплати її сплати, що, виходячи з практики ЄСПЛ, є порушенням ч. 3 ст. 5 (ст. 5-3) Конвенції. Зазначене зумовлює необхідність визначення обставин, які необхідно враховувати при визначенні розміру застави. Для цього, окрім аналізу правозастосовної практики, ми розглянемо рішення ЄСПЛ, рішення слідчих суддів першої інстанції, теоретичні дослідження та спробуємо запропонувати власне бачення з цього приводу.

Розмір застави повинен відповідати можливостям суб'єкта застосування запобіжного заходу, загальна сума застави прямо залежить від виду тяжкості злочину (Маланчук, Голованова, 2018: 75). В.О. Січко зазначає, що необхідність врахування платоспроможності заставодавця зумовлюється певними чинниками: «По-перше, існуюча нині регламентація цього питання не враховує реальну можливість заставодавця внести заставу, що може спричинити встановлення настільки непомірного розміру застави, який за конкретних обставин є занадто завищеним і недоцільним для забезпечення виконання покладених на підозрюваного, обвинуваченого обов'язків; по-друге, достатній (з огляду на майновий стан підозрюваного, обвинуваченого), але незначний (порівняно із заможним станом заставодавця) розмір застави не буде ефективним і не дозволить гарантувати виконання відповідних зобов'язань щодо належної поведінки і явки» (Січко, 2018: 272; Денисюк, 2021).

На нашу думку, підлягає критиці позиція слідчих суддів, яка полягає в тому, що під час обрання запобіжного заходу враховується розмір завданих збитків, який прослідковується при вивченні правозастосовної практики. Основною метою застосування застави не є відшкодування шкоди, завданої злочинцем.

Встановлення розміру гарантії, яку має надати затримана особа, співмірної із сумою завданого збитку, не відповідає ч. 3 ст. 5 (ст. 5-3) Конвенції. Суму застави слід оцінювати головним чином посилаючись на особу підозрюваного, його майно та його стосунки з особами, які мають надати заставу. Така сума має настільки відповідати зазначеним обставинам, щоб ймовірність втрати застави в разі неявки підозрюваного в судове засідання була достатнім стримуючим фактором для втечі.

Таким чином, проаналізувавши теоретичні дослідження та правозастосовну практику, можна виокремити обставини, які необхідно враховувати під час визначення суми застави підозрюваному та до яких належать такі:

- 1) визначити співмірність можливості настання ризику уникнення від притягнення до відповідальності зі строками застосування запобіжного заходу (ступенем впевненості, яка можлива в тому, що перспектива втрати забезпечення у випадку його неявки в суд послужить достатнім фактором, виключаючи з його сторони будь-яке бажання зникнути);
- 2) майновий стан особи, а також майновий стан осіб, у групі з якими було вчинено злочин;
- 3) можливість внесення застави іншими суб'єктами;
- 4) співмірність розміру застави та масштабів фінансових операцій, які інкримінуються;
- 5) врахувати дані про особу підозрюваного, обставини особистого життя, її майно та стосунки з особами, які мають надати заставу;
- 6) ризик того, що підозрюваний може ухилитися від покарання;
- 7) тяжкість злочину, у вчиненні якого підозрюється особа;
- 8) обґрунтованість підозри;
- 9) тяжкість покарання, що загрожує підозрюваному в разі визнання його винуватим;
- 10) обставини інкримінованого підозрюваному кримінального правопорушення, зокрема місце вчинення кримінально-протиправних дій та їхні кваліфікуючі ознаки;
- 11) характер таких кримінальних правопорушень;
- 12) наявність ризику можливого переховування підозрюваного від органів досудового розслідування та суду;
- 13) можливе приховання та знищення підозрюваним речей та документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення;
- 14) вчинення протиправних дій за попередньою змовою групою осіб повторно, наявність судимостей;
- 15) міцність соціальних зав'язків;
- 16) ризик можливого вчинення підозрюваним іншого кримінального правопорушення;
- 17) враховується також розмір доходу, отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення (Ухвала слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва, 2019),
- 18) враховується процесуальна поведінка підозрюваного (Ухвала слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва, 2019).

Список використаних джерел:

1. Горбачевський В.Я. Слідчий суддя як гарант забезпечення прав і свобод людини в кримінальному провадженні. *Актуальні питання кримінального процесу, криміналістики та судової експертизи* : тези доповідей (Київ, 24 листоп. 2015 р.). Київ. С. 131–133.
2. Грошевий Ю.М., Шило О.Г. Підстави обрання запобіжних заходів за новим КПК України. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 220–226.
3. Денисюк П.Д. «Застава як запобіжний захід в кримінальному провадженні: окремі проблемні аспекти». *Правова держава*. 2021. № 42. С. 171–178.
4. Заворотченко Т.М. Конституційно-правові гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Київ, 2000. 222 с.
5. Маланчук П.М., Голованова В.І. Застава в системі запобіжних заходів чинного кримінального процесуального законодавства України. *Правові горизонти*. 2018. Випуск 10(23). С. 73–77.
6. Мульченко В.В. Повноваження слідчого судді в кримінальному провадженні, його права та обов'язки. *Кримінальний процесуальний кодекс України: перші проблеми та здобутки: Матеріали круглого столу 20 листопада 2013 р.* Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2013. С. 77–79.
7. Попелюшко В.О. Запобіжні заходи в новому КПК України: поняття, мета, підстави, порядок та суб'єкти застосування. *Адвокат*. 2012. № 9. С. 4–6.
8. Січко В.О. Застава як запобіжний захід у кримінальному провадженні: окремі питання застосування. *Право і суспільство*. 2018. № 4, ч. 2. С. 269–274.
9. Трофименко В.М., Тумаянц А.Р. Судовий контроль за дотриманням прав і свобод людини при проведенні слідчих дій у житлі чи іншому володінні особи. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2004. № 1-2. С. 202–206.
10. Ухвала апеляційного суду Івано-Франківської області від 16.09.2021. Справа № 352/1868/21. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99649030>.
11. Ухвала апеляційного суду Івано-Франківської області від 04.01.2019. Справа № 344/21522/18. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79055188>.
12. Ухвала Вінницького апеляційного суду від 17.09.2021. Справа № 130/1372/21. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99697824>.
13. Ухвала Одеського апеляційного суду від 01.02.2019. Провадження № 11-сс/813/186/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79880791>.

14. Ухвала Одеського апеляційного суду від 21.01.2019. Провадження № 11-сс/813/134/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79380189>.
15. Ухвала слідчого судді Івано-Франківського міського суді Івано- Франківської області від 16.01.2019. Справа № 344/838/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79202053>.
16. Ухвала слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 23.01.2019. Справа № 760/1722/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79425433>.
17. Шавкун М.Г. Процесуальний контроль органів судової влади на досудових стадіях кримінального процесу : автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Київ. 2010. 20 с.

References:

1. Horbachevskiy, V.Ia. (2015). Slidchyi suddia yak harant zabezpechennia prav i svobod liudyny v kryminalnomu provadzheni [Investigating judge as a guarantor of human rights and freedoms in criminal proceedings]. *Aktualni pytannia kryminalnogo protsesu, kryminalistyky ta sudovoi ekspertyzy: tezy dopovidei* (Kyiv, 24 lystop. 2015 r.). Kyiv : Pp. 131–133. [in Ukrainian].
2. Hroshevyi, Yu.M., Shylo, O.H. (2013). Pidstavy obrannia zapobizhnykh zakhodiv za novym KPK Ukrainy [Grounds for choosing precautionary measures under the new CPC of Ukraine]. *Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav*. № 1. Pp. 220–226. [in Ukrainian].
3. Denysiuk, P.D. (2021). Zastava yak zapobizhnyi zakhid v kryminalnomu provadzheni: okremi problemni aspekty [Bail as a precautionary measure in criminal proceedings: some problematic aspects]. *Pravova derzhava*. № 42. Pp. 171–178. [in Ukrainian].
4. Zavorotchenko, T.M. (2000). Konstytutsiino-pravovi harantii prav i svobod liudyny i hromadianyna v Ukraini [Constitutional and legal guarantees of human and civil rights and freedoms in Ukraine]: dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.02. Kyiv. 222 p. [in Ukrainian].
5. Malanchuk, P.M., Holovanova, V.I. (2018). Zastava v systemi zapobizhnykh zakhodiv chynnoho kryminalnogo protsesualnogo zakonodavstva Ukrainy [Pledge in the system of precautionary measures of the current criminal procedural legislation of Ukraine]. *Pravovi horyzonty*. Vyp. 10 (23). Pp. 73–77. [in Ukrainian].
6. Mulchenko, V.V. (2013). Povnovazhennia slidchoho suddi v kryminalnomu provadzheni, yoho prava ta oboviazky [Powers of the investigating judge in criminal proceedings, his rights and responsibilities]. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: pershi problemy ta zdobutky* : Materialy kruhloho stolu 20 lystopada 2013 r. Zaporizhzhia : Klasychnyi pryvatnyi universytet. Pp. 77–79. [in Ukrainian].
7. Popeliushko, V.O. (2012). Zapobizhni zakhody v novomu KPK Ukrainy: poniattia, meta, pidstavy, poriadok ta subiekty zastosuvannia [Precautions in the new CPC of Ukraine: concept, purpose, grounds, procedure and subjects of application]. *Advokat*. № 9. Pp. 4–6. [in Ukrainian].
8. Sichko, V.O. (2018). Zastava yak zapobizhnyi zakhid u kryminalnomu provadzheni: okremi pytannia zastosuvannia [Bail as a precautionary measure in criminal proceedings: some issues of application]. *Pravo i suspilstvo*. № 4, ch. 2. Pp. 269–274. [in Ukrainian].
9. Trofymenko, V.M., Tumaian, A.R. (2004). Sudovi kontrol za dotrymanniam prav i svobod liudyny pry provedenni slidchychk dii u zhytli chy inshomu volodinni osoby [Judicial control over the observance of human rights and freedoms during investigative actions in the home or other property of a person]. *Visnyk Khmelnytskoho instytutu rehionalnogo upravlinnia ta prava*. № 1–2. Pp. 202–206. [in Ukrainian].
10. Ukhvala apeliatsiinoho sudu Ivano frankivskoi oblasti [Decision of the Court of Appeal of Ivano-Frankivsk region] vid 16.09.2021. Sправа № 352/1868/21. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99649030>. [in Ukrainian].
11. Ukhvala apeliatsiinoho sudu Ivano-Frankivskoi oblasti [Decision of the Court of Appeal of Ivano-Frankivsk] vid 04.01.2019. Sправа № 344/21522/18. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79055188>. [in Ukrainian].
12. Ukhvala Vinnytskoho apeliatsiinoho sudu [Decision of the Vinnytsia Court of Appeal] vid 17.09.2021. Sправа № 130/1372/21. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99697824>. [in Ukrainian].
13. Ukhvala Odeskoho apeliatsiinoho sudu [Decision of the Odessa Court of Appeal] vid 01.02.2019. Provadzhennia № 11-ss/813/186/19 URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79880791>. [in Ukrainian].
14. Ukhvala Odeskoho apeliatsiinoho sudu [Decision of the Odessa Court of Appeal] vid 21.01.2019. Provadzhennia № 11-ss/813/134/19. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79380189>. [in Ukrainian].
15. Ukhvala slidchoho suddi Ivano-Frankivskoho miskoho sudu Ivano- Frankivskoi oblasti [Decision of the Investigating Judge of the Ivano-Frankivsk City Court] vid 16.01.2019. Sправа № 344/838/19. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79202053>. [in Ukrainian].
16. Ukhvala slidchoho suddi Solomianskoho raionnoho sudu m. Kyieva [Decision of the Investigating Judge of the Solomianskyi District Court of Kyiv] vid 23.01.2019. Sправа № 760/1722/19. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79425433>. [in Ukrainian].
17. Shavkun, M.H. (2010). Protseualnyi kontrol orhaniv sudovoi vlady na dosudovykh stadiiakh kryminalnogo protsesu [Procedural control of judicial authorities at the pre-trial stages of the criminal process] : avtoref. dys. na zdobuttia nauk stupenia kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.09. Kyiv, 20 p. [in Ukrainian].